

KULTURA

glazba

Maazel dirigira novogodišnjim koncertom

BEČ – Slavni dirigent Lorin Maazel ravnat će Bečkom filharmonijom jedanaesti put na novogodišnjem koncertu u bečkom Musikvereinu u subotu, objavljeno je u ponedjeljak. Koncert – »bečka novogodišnja čestitka svijetu« koju će prenositi televizije iz više desetaka zemalja – uz opus obitelji Strauss uključivat će i djela Josepha Hellmesbergera Mladeg i Franza von Suppea. Ovogodišnji koncert je dar Filharmonije njihovu dirigentu Maazelu, koji će u ožujku proslaviti 75. rođendan. (Hina/dpa)

Lorin Maazel

projekti

Cork Europski grad kulture 2005.

ZAGREB – Spektakularnim vatrometom Cork u Irskoj, lučki grad od 123.000 stanovnika, drugi po veličini u toj zemlji, bit će 8. siječnja proglašen kao Europski grad kulture za 2005. godinu. Kad je Irsko dobila mogućnost predložiti svoje gradove koji bi ponijeli tu titulu, prijavila su se četiri grada – Cork, Galway, Limerick i Waterford. Cork je izabran među ta četiri grada na temelju izvješća sedmočlane skupine koju je utemeljila Europska komisija, nakon Bruggesa i Salamance 2002., Graza 2003. te Genove i Lillea 2004. Kroz čitavu godinu u tom mjestu na jugozapadu Irske planirano je mnogo projekata – razni koncerti, kazališne predstave, jazz večeri, filmske projekcije, predstave suvremenog plesa i uličnog kazališta, te međunarodnog folklor. (Hina)

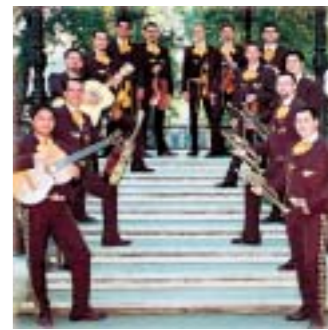

Cork

proslave

Dan dvorane »Lisinski«

ZAGREB – Proslava Dana dvorane »Vatroslav Lisinski«, koja se uobičajeno priređuje 29. prosinca, i ove godine nudi osobito bogat program prilagođen raznim ukusima i dobnim skupinama. Svečanost započinje, u prijedopodnevnom satima, dodjelom nagrada »Ivo Vuljević« za 2004. godinu. Večernji program, pak, otvara klapa »Jelsa«, a nastavlja se »Operom galom« u Velikoj dvorani u okviru koje će nastupiti Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Pavla Dešpalja, uz soliste Eleni Mousuc i tenora Dona Bernardinija, nakon čega slijedi program »Obsessions« i muziciranje Gudačkoga kvarteta Rucner. U Maloj dvorani »Lisinski« kazališne Kerempuh predstaviti će se uspješnicom »Magic Act Show«. U visokom prizemlju Dvorane nastupa Big Band HGZ-a te pjevačica Zdenka Kovačiček, a u predvorju goste će zabavljati Los Caballeros. U ponoć u Velikoj dvorani bit će prikazana romantična komedija »Zaplešimo« redatelja Petera Chisholma. H. B.

Los Caballeros

FENOMENI – Povezivanje umjetničkih zaklada i tvrtki

BANKA I UMJETNOST KAO PARTNERI

Poticajan primjer suradnje Deutches Bank i Guggenheimove zaklade u Berlinu / Trenutno izložbeni prostor Deutches Guggenheima predstavlja radove američkoga pionira konceptualne umjetnosti Johna Baldessarija

Leila Topić

Osmišljavanje nove hrvatske kulturne politike koja bi uklonila njezine najveće nedostatke poput inertnosti, nedostatka jasne strategije ili prevelikog oslanjanja na državni proračun jedan je od temeljnih zadataka s kojim se već nekoliko godina suočavaju hrvatski kulturni djelatnici. Primjeri povezivanja privatnoga sektora i kulture još uvijek se mogu nabrojiti na prste jedne ruke.

Mogući model povezivanja kulture, privatnih umjetničkih zaklada i korporacijskih tvrtki pruža berlinski izložbeno-galerijski prostor, Deutches Guggenheim. Riječ je o jedinstvenome projektu koji je nastao u suradnji tvrtke Deutsche Bank i neprofitne umjetničke zaklade Solomona R. Guggenheima.

Izložbeni prostor Deutches Guggenheima što ga je osmislio američki arhitekt Richard Gluckman nalazi se u prizemnom dijelu berlinskoga sjedišta Deutches Bank, smještenome u povijesnom središtu Berlina, u ulici Unter den Linden.

Veza banke i mecene

Od kada je otvoren u jesen 1997., Deutches Guggenheim je na 510 četvornih metara predstavio svake godine četiri značajne izložbe međunarodno poznatih umjetnika, od kojih su neke posebno naručene za taj prostor.

Na taj se način Deutches Bank povezala s prepoznatljivim imenom mecene suvremene umjetnosti, Solomonom Guggenheimom, spojivši se s ostalim slavnim Guggenheimovim umjetničkim projektima poput Guggenheimovim muzejom u New Yorku, venecijanskom Zbirkom Peggy Guggenheim, Guggenheimovim

Novi radovi pionira konceptuale: John Baldessari u Deutches Guggenheimu

muzejom u Bilbau te Guggenheimovim muzejom u Las Vegasu.

Uz to, Deutches Bank je započela s prikupljanjem vlastite zbirke suvremene umjetnosti pod geslom »umjetnost na radnome mjestu« potičući suvremenu umjetničku produkciju uz istodobno stvaranje prepoznatljivoga korporativnog identiteta.

Deutches Guggenheim ima prepoznatljiv program koji je fokusiran isključivo na priznata i međunarodno poznata imena suvremene umjetnosti. Tako je, od jese-

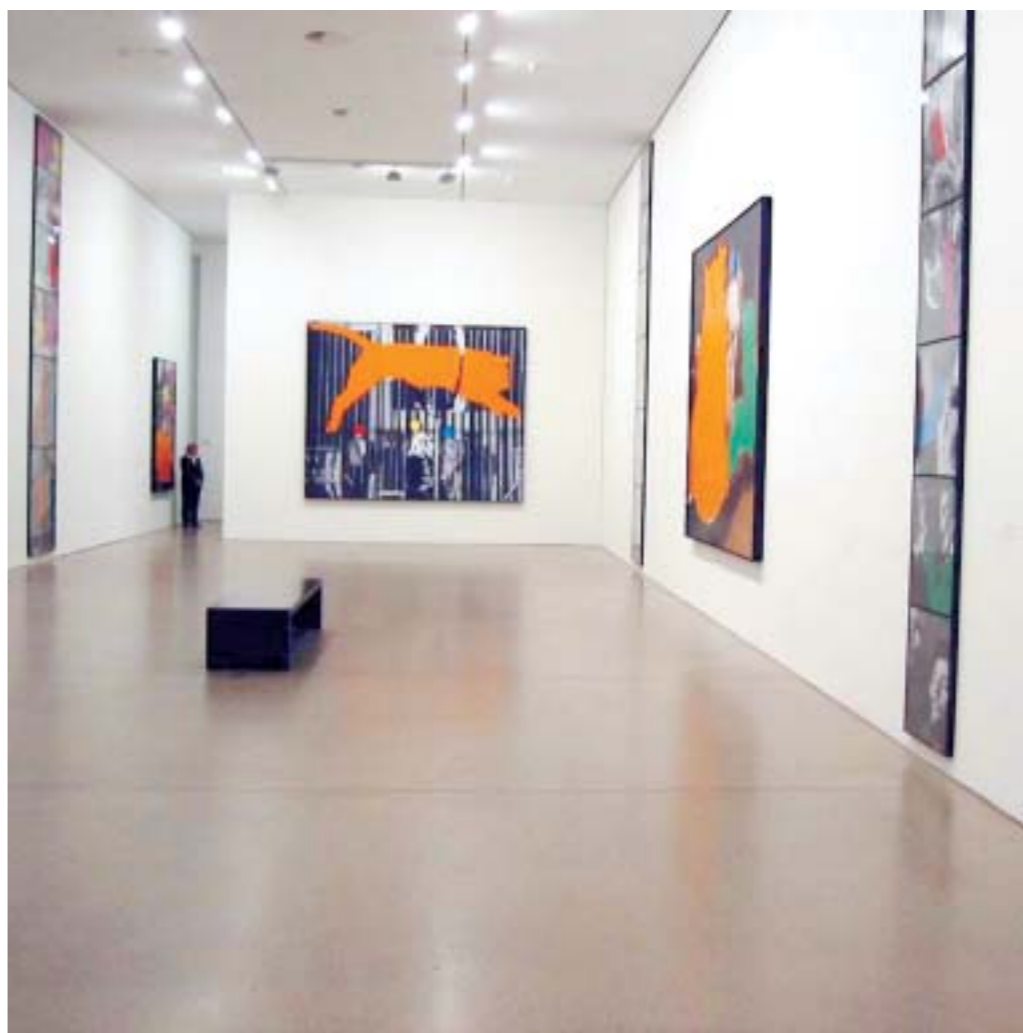
ni 1997. predstavio radove umjetnika poput Georga Baselitza, Brucea Naumana, Jeffa Koonsa, Rachell Whitehead, Billa Viola, Kazimira Maljeviča ili Gerharda Richtera.

Trenutno, izložbeni prostor Deutches Guggenheima predstavlja radove koji je upravni odbor spomenute institucije posebno naručio od američkoga pionira konceptualne umjetnosti, Johna Baldessarija, a što je ujedno i prva samostalna izložba toga umjetnika u Berlinu.

Vodeći računa o specifič-

nosti izložbenoga prostora Deutches Guggenheima, Baldessari je predstavio 13 novih umjetničkih radova koji problematiziraju granice između medija slikarstva, fotografije i filma. Riječ je o filmskim fragmentima pretvorenima u fotografije velikih dimenzija na koje umjetnik intervenira uglavnom ploham narančaste boje odnosno interpolacijom obijenih nepravilnih ploha ili linija u crno-bijeli filmsko-fotografski materijal.

Sve o Baldessariju

Izložba u Deutches Guggenheim, osim kvalitetnih, ali neuzbudljivih Baldessarijevih radova, pruža velik izvor informacija o projektu koji se predstavlja; od različitih kataloga o Baldessariju i prošlim izložbama te institucije, preko umjetničkih susvetenira u muzejskom dućanu do popratnih edukacijskih programa koji osvjetljavaju strategije i prakse u opusu umjetnika čiji se radovi trenutno izlažu.

Primjer združivanja Guggenheimove zaklade za suvremenu umjetnost i uspješ-

ne njemačke tvrtke mogao bi poslužiti kao model za stvaranje eventualnih veza između poznatih umjetničkih zaklada koje pokazuju interes za hrvatsku suvremenu umjetnost poput Zaklade Generali iz Beča ili Umjetničke zbirke Francesce Bornemise-Tyssen i primjerice Zagrebačke banke, koja je na tragu prepoznavanja važnosti povezivanja kulture i gospodarstva.

No, imajmo na umu da je zbog stanja hrvatskoga gospodarstva za sada nemoguće

govoriti o projektima poput povezivanja Deutches Bank i Guggenheimove zaklade. Uz to, rijetke su hrvatske tvrtke koje imaju jasnu korporacijsku viziju i koje shvaćaju važnost stvaranja prepoznatljivog imagea tvrtke vezanog uz kulturnu produkciju.

Spomenimo i to da u Hrvatskoj ne postoji sustavno obrazovanje odgovarajućih kadrova koji bi inteligentnim kulturnim managementom stvorili partnerske odnose između privatnog sektora, gospodarstva i kulturnog pogona.

OBLJETNICA – Kip na dan smrti 29. prosinca

KRLEŽA PONOVO NA GVOZDU

Brončani kip Miroslava Krleža, rad kiparice Marije Ujević Galetović, bit će postavljen na šetalištu Dubravkin put

ZAGREB – Prošle su dvadeset i tri godine od smrti glasovita hrvatskog pisca Miroslava Krleža. Tom prigodom, na dan njegove smrti 29. prosinca, postavit će se Krležina brončana skulptura, rad kiparice Marije Ujević Galetović, na šetalištu Dubravkin put kod raskrižja s Tuškancem u podnožju vrta kuće na Krležinu Gvozdu 23, gdje je pisac živio od 1952. pa sve do smrti 1981. godine. Skulptura se postavlja na poticaj Muzeja grada Zagreba i uz potporu Gradskog ureda za kulturu.

Skulptura »Miroslav Krleža« lijevana je od patinirane bronce, visoka je 235 centimetara, a nastala je prije četiri godine za EXPO u Hannoveru. Skulptura ne prati faktografiju fizionomije pisca, već više govori o njegovoj osobnosti i autoričinu doživljaju njegova lika i djela.

Idejno rješenje za postav skulpture, u suradnji s autoricom, izradio je arhitekt Željko Kovačić. Inače bilo je najavljivano da će se Krležin kip postaviti u dvorištu kuće na Gvozdu, ali se kiparica Marija Uje-

vić Galetović predomisli. Također je odustala od moguće ideje o postavljanju kipa na jedan od gradskih trgova.

»Teško sam našla zadovoljavajuću lokaciju, osim Lenucijeve potkove, koje ne bi trpjela bilo kakvo remećenje već zadanog okvira, isprva mi se ništa nije učinilo dovoljno povoljno za smještanje Krležine skulpture. Na kraju sam se odlučila za šetalšte Dubravkin put. Iako mjesto nije u samom središtu grada, ono je ipak dobro jer je zaštićeno od najezde automobila, te je skulptura postavljena u samo očiste prolaznika«, objasnila nam je Ujević Galetović razloge odabira toga mjesta.

Da je Dubravkin put logično rješenje, svjedoči i činjenica da je livada uz Dubravkin put je, zapravo, Krležino meditativno mjesto, gdje je stvarao svoja djela. Postavljanje kipa Miroslava Krleža nadovezuje se na otvaranje Krležianuma, memorijalnog kulturnog centra na Krležinu Gvozdu, prije točno tri godine.

Martina Matić

KAZALIŠTE – Uz 105. obljetnicu rođenja književnika Miroslava Feldmana

FELDMANOVO POPRSJE U FOAJEU HNK

ZAGREB – U foajeju Hrvatskoga narodnoga kazališta u utorak je postavljen poprsje hrvatskoga književnika Miroslava Feldmana. Poprsje je HNK-u prigodom stotinu i pete obljetnice Feldmanova rođenja darovala njegova kći Dunja Feldman-Meade. Autor poprsja je kipar Vanja Radauš.

»Kreativni dio dramske umjetnosti počesto se zanemaruje pa se dramski pisac mora zadovoljiti činjenicom da ga se izvodi. Bez žive dramske riječi nema svjedočanstva o vremenu u kojem je nastala«, naglasio je intendant HNK Mladen Tarbuk.

Na daru je zahvalila i ravnateljica drame HNK Sanja Ivić. Kći Miroslava Feldmana, Dunja Feldman-Meade rekla je kako je poprsje njena oca sastavni dio hrvatske kulture, te mu je stoga i mjesto u Hrvatskome narodnom kazalištu. Svečanom otkrivanju poprsja nazočio je i ministar kulture Srećko Šestan.

U dramskome opusu Miroslava Feldmana zastupljeni su različiti dramski smjerovi, od ekspresionizma preko psihološkoga simbolizma do realizma, zabilježio je Mladen Škiljan u tekstu premjernoga programa drame »Vožnja« iz 1970. godine, a

Otkrivanje poprsja: Sanja Ivić i Mladen Tarbuk RAJKO ŠOBAT

taj je tekst umnožen prigodom otkrivanja poprsja. Svim je Feldmanovim dramskim tekstovima zajedničko obilježje njihov socijalni karakter, piše Škiljan dodajući da je Feldman otkrio uzroke društvenih promjena i upozoravao na moguće posljedice.

Vezano uz tematiku koju proučava, Feldmanov dramski opus je ozbiljan u svim svojim sastavnicama.

Temeljne odlike Feldmanova pisma su odsutnost scenskih trikova i efekata koji bi jamčili dopadljivost i

zabavu gledatelja, jasnoća i sažetost izraza te duboka humanost i razumijevanje čovjeka i njegovih problema.

Sve Feldmanove drame, uz iznimku »Vožnja«, koja je praižvedbu imala u Karlovcu, praižvedene su na pozornici zagrebačkoga HNK.

Glumica Iva Marjanović, koja je glumila u mnogim uprizorenjima Feldmanovih tekstova, na svečanosti je upričila čitanje dijela iz drame »Vožnja«, posljednjega Feldmanova djela uprizorenoga na pozornici HNK u Zagrebu.

Ivana Slunjski

Impozantna brončana skulptura: Miroslav Krleža, rad kiparice Marije Ujević Galetović RANKO MARKOVIĆ